

Μη κρατικά ΑΕΙ και χωρίς αναθεώρηση

Του ΚΩΣΤΗ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ*

Ας υποθέσουμε ότι το άρθρο 16 του Συντάγματος σε σχέση με τα πανεπιστήμια δεν θα αναθεωρηθεί. Τι θα συμβεί;

* Πρώτον, η Ελλάδα θα εξακολουθήσει να έχει το παγκόσμιο ρεκόρ φοιτητικής μετανάστευσης, με βάση το μέγεθος της χώρας, ακολουθούμενη από τη Μαλαισία. Πλούσιοι, αλλά και πολλοί φτωχότεροι Έλληνες θα συνεχίσουν να στέλνουν τα παιδιά τους σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, κρατικά και μη κρατικά.

* Δεύτερον, τα πτυχία των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων που εκδίδονται σε συνεργασία με ελληνικά κολέγια θα αναγνωριστούν και θα εξασφαλίζουν επαγγελματικά δικαιώματα, ούτως ή άλλως!

Η εμμονή στη μη αναθεώρηση είναι χαμένη μάχη και όσον αφορά στο κοινοτικό δίκαιο, θα οδηγήσει σε μια κατάσταση παρόμοια με το «βασικό μέτοχο».

**Στις 18 Ιανουαρίου, στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) εκδικάζεται προσφυγή της Κομισιόν εναντίον της Ελλάδας για παραβίαση της οδηγίας 89/48 σε σχέση με την αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων. Η προσφυγή αφορά, μεταξύ άλλων, στη μη αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων σε κατόχους διπλωμάτων ευρωπαϊκών πανεπιστημίων που συνεργάζονται με ελληνικά κολέγια.

Στο σκεπτικό της προσφυγής της, η Κομισιόν αναγνωρίζει ότι τα θέματα της εκπαίδευσης ανήκουν στην αρμοδιότητα των κρατών-μελών. Θεωρεί, όμως, ότι η αναγνώριση των εν λόγω πτυχίων, καθώς εκδίδονται από βρετανικά και γαλλικά πανεπιστήμια, δεν είναι θέμα του ελληνικού Δημοσίου ή του ελληνικού Συντάγματος. Θεωρεί τα πτυχία βρετανικά ή γαλλικά και σημειώνει πως εφόσον αναγνωρίζονται στη Βρετανία ή στη Γαλλία, πρέπει να αναγνωριστούν και στην Ελλάδα.

Με άλλα λόγια, η Κομισιόν πιστεύει ότι οι περιορισμοί του ελληνικού Συντάγματος δεν καλύπτουν τα πτυχία αυτά, χωρίς καν να θέτει θέμα υπεροχής του κοινοτικού δικαίου. Επικαλείται μάλιστα, πρόσφατη απόφαση του ΔΕΚ (Νοέμβριος 2003), το οποίο σε παρόμοια ιταλική περίπτωση (υπόθεση Neri), που αφορούσε συνεργασία του βρετανικού πανεπιστημίου του Νότιγγχαμ με ιταλικό κολέγιο, δέχθηκε όλο το παραπάνω σκεπτικό, θεωρώντας ότι εναπόκειται στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια να ρυθμίζουν όπως θέλουν τα ίδια τον τρόπο που οργανώνουν τις σπουδές τους (εξ αποστάσεως, συνεργασίες με κολέγια κ.λπ.).

*Ακόμα, όμως, και αν υποθέσουμε ότι η Ελλάδα δεν θα καταδικαστεί σ' αυτή τη δίκη, στις 20 Οκτωβρίου είναι η καταληκτική προθεσμία για την εφαρμογή της νέας κοινοτικής οδηγίας 36/2005 για το ίδιο θέμα (επαγγελματικά δικαιώματα).

Εκεί δεν τίθεται θέμα ερμηνειών. Στο άρθρο 50, παράγραφος 3, γίνεται σαφές πως το μόνο που μπορεί να κάνει η Ελλάδα είναι να ρωτήσει τη Βρετανία και τη Γαλλία αν αναγνωρίζουν αυτά τα πτυχία. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, η αναγνώριση είναι αυτόματη! Τυχόν άρνηση θα οδηγήσει τελικά σε καταδίκη και πληρωμή προστίμων.

* Τίθεται ένα θέμα για την ποιότητα των σπουδών. Ορθώς η κυβέρνηση επιχειρεί να αντιμετωπίσει το θέμα σφαιρικά, αλλά και ειδικότερα στο πλαίσιο του εκτελεστικού νόμου.

Ωστόσο, ακόμα και αν δεν προχωρήσει η αναθεώρηση, αξιολόγηση αυτών των ιδρυμάτων μπορεί να γίνει. Στην παράγραφο 46 της απόφασης Neri το ΔΕΚ σημειώνει σε σχέση με τα ιταλικά κολέγια: «Ενώ ο στόχος να εξασφαλιστεί υψηλού επιπέδου πανεπιστημιακή εκπαίδευση καθιστά θεμιτό τον περιορισμό βασικών ελευθεριών (της Ε.Ε.), τέτοιοι περιορισμοί πρέπει να είναι κατάλληλοι για την επιτυχία αυτού του στόχου και να μην προχωρούν πέραν του δέοντος». Αυτό πολύ απλά σημαίνει ότι το ΔΕΚ δέχεται περιορισμούς στη λειτουργία των κολεγίων, αρκεί οι περιορισμοί αυτοί να μην είναι παράλογοι και να μην οδηγούν σε απαγόρευση της λειτουργίας τους. Ένας αποδεκτός περιορισμός θα ήταν προφανώς η αξιολογήσή τους, αλλά και προϋποθέσεις λειτουργίας αντίστοιχες με αυτές των πανεπιστημίων.

* Συμπέρασμα: Με αναθεώρηση του Συντάγματος ή χωρίς, παραρτήματα ευρωπαϊκών πανεπιστημίων θα υπάρχουν στην Ελλάδα. Είναι στο χέρι μας να τα αξιολογήσουμε και να εξασφαλίσουμε υψηλό επίπεδο σπουδών. Τα υπόλοιπα είναι απλώς στρουθοκαμηλισμός.

*Ο ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ είναι ευρωβουλευτής της Ν.Δ.

